

Večernik

Leto V. (XII.), šte. 139

Maribor, torek 23. junija 1931

»JUTRA«

Za razum nede je n praznikov vsak dan ob 16. ur

Račun pri poštnem ček zav. v Ljubljani št. 11.409

Vila mesečno prejemana v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 1.

Civilna avijatika premaganih držav

Po zaključkih mirovnih pogodb je tako Nemčiji kakor tudi vsem njenim bivšim zaveznicam: Avstriji, Madžarski in Bolgariji zabranjeno ustanavljanje vojaške aviatike. Vsi avioni, ki so tem državam po porazu še ostali, so bili zaplenjeni na korist zaveznikov ali pa uničeni. Posebno rigorozno se je ta sklep izvršil v Nemčiji, ki je bila tehniško seveda najbolj na višku. Tako se je prvih par let po sklenitvi premirja in miru zares nehalo vsako oboroževanje v zraku. Toda to respektiranje mednarodnih obvez se je kmalu nato razblinilo v nič in danes lahko trdimo, da razpolagajo premagane države z močnim zračnim brodom, ki bi v vsakem slučaju konflikta tvorilo tako postavko, da bi preko nje ne bilo mogoče.

Kakor se najde modus povsod, ako se hočejo kršiti pogodbe in obveze, tako se je našel tudi v tem slučaju. Ta modus je — civilna aviatika! Snovati jo je prišla najprej Nemčija. Pod pretvezo, da so ji iz prometnih ozirnov nujno potrebne zračne proge, je osnovala na videz popolnoma zasebne zrakoplovne družbe, katerim so se pa na čelo postavili vpo-kojeni višji letalski častniki. Prav tako je prevzela država vso denarno garancijo in dovolila stalno zelo izdatno subvencijo. Tovarne so dobile številna naročila, tako, da delajo danes že s polno kapaciteto in po načelih najmodernejših tehničnih izsledkov. Izdelke prevzemajo omenjene družbe, ki odpirajo leto za leto nove zračne proge, čeprav so vse brez izjeme pasivne, nekatere celo do 50 in več odstotkov. Istotako skrbijo tudi za vzgojo tehničnega, pomožnega in upravnega osebja ter pilotov.

Po vsem tem je razumljivo, da ima danes Nemčija največjo civilno zračno brodom na svetu, da gradi mimo tega aparate, kakor je n. pr. znani »Dornier X«, in ogromne Zeppeline, ki so celo Angliji predragi! Da se vse to ne vrši iz prometnih, še manj pa seveda iz trgovskih ozirnov, je več nego jasno. Nemška civilna aviatika ni v bistvu prav nič drugega kakor pravno-formalno prikrita vojaška zračna eskadrilja, namenjena za slučaj vojne, ko bi se preko noči opremila s pripravami za metanje bomb, strojnimi, topovi itd.

Po zgledu Nemčije pa so segle tudi Madžarska, Avstrija in Bolgarija, samo s to razliko, da podpira snovanje »civilnih« zrakoplovnih družb v teh državah vesela Italija, posebno na Madžarskem in v Bolgariji. Ona dobavlja zadnjima dvema tudi aparate. Na Madžarskem so že nekaj let delovali posebni aeroklubi, ki so pa vršili le nekatere priprave: zbirali so ljudi, denarna sredstva ter vežbali pilote in tehnično osebje obče. Letos so naposled prišli tudi do realnega izvajanja zasnutka. Osnovali so z domačim privatnim in državnim ter s tujim kapitalom osrednjo zrakoplovno družbo in podružnice v vseh večjih centrih ter otvorili prve zračne proge, ki se bodo leto za leto izpopolnjevale. Otvoritev

Diktatura fašistov v Bolgariji?

NAPOVEDI VLADNIH LISTOV O NOVEM DRŽAVNEM UDARU BOLGARSKIH FAŠISTOV.

SOFIJA, 23. junija. Vsa Bolgarija stoji pod vtisom sijajne zmage opozicijskega narodnega bloka, ki je dobil 661.000 glasov ter 141 poslanskih sedežev proti vladnemu bloku, za katerega je glasovalo samo 372.000 volilcev, tako da ima le 67 poslancev. Po vseh večjih bolgarskih mestih so se vršile velike narodne manifestacije, pri katerih je dajal narod duška svojem razpoloženju zaradi zmage nad omraženim Ljapčevim režimom.

Ljapčevu in njegovim pomočnikom ni pomagal ves teror in vsi številni uboji raznih voditeljev opozicije, s katerimi so se hoteli še enkrat obdržati na vladi. Opozicija zbira strašen material o vladnem terorju, ki ga bo predložila v posebnem memorandumu kralju Borisu. V vrstah opozicije vlada veliko nerazpoloženje proti kralju Borisu, ker je odkrito podpiral Ljapčev režim ter molče prešel preko vseh še tako dokumentiranih pri- tožb opozicije.

V bolgarskih političnih krogih pričakuje vsak hip ostavke Ljapčeve vlade in poziva Malinovu, naj se prijavi kot voditelj opozicije pri kralju v avdienco. Pristaši Ljapčeva pa zopet napovedujejo, da bodo rajše obračunali z opozicijo z orožjem v roki, kakor pa zapustili vladno krmilo. To bi izvedle Ljapčevu naklonjene fašistične organizacije, ki bi še enkrat ponovile državni udar ter zlo-

mile silen porast zemljoradnikov, ki so se po dolgih letih ponižanj in strašnih žrtev danes zopet tako okrepli, da imajo vso pravico prevzeti v roke državno oblast. Namesto opozicijske vlade bi bila v tem slučaju oklicana odkrita diktatura po fašističnem vzorcu, ki bi jo vodil bivši vojni minister general Vlkov. V tem smislu je pisal dan pred voilitvami tudi organ zunanjega ministrstva, ki je naglašal, da je treba poseči preje po fašistični diktaturi, kakor mirno pristali na to, da bi prevzeli državno krmilo zemljoradniki in ostali opozicijski, ki streme za izgonom Koburžanov ter ujedinenjem z Jugoslavijo.

SOFIJA, 23. junija. Cela javnost stoji v znamenju prepričanja, da bo vladni blok v odgovor na nedeljski poraz pri volitvah proglasil diktaturo fašizma. Min. predsednik Ljapčev bo sicer izvajal iz poraza konsekvence in odstopil, toda le zato, da bo napravil prostor onim elementom, ki so že doslej dejanski vladali v državi. Vladni tisk brez ovinkov namigava na diktaturo po fašističnem vzorcu, ki jo je pričakovali že v nekaj dneh. Na čelo fašističnega režima v Bolgariji bi stopil bivši vojni minister general Vlkov, ki je že tri leta kot poslanik v Rimu in je popolnoma prežet fašističnega duha.

Za splošno razorožitev

LONDON, 23. junija. V zvezi z izjavo predsednika Hooverja, da je ameriška vlada pripravljena pristati na enoletni odlog plačevanje vojnih dolgov, so se razširili tudi glasovi, da se vrše med kabinetni velesil zaupni razgovori o splošni razorožitvi. Namen teh razgovorov je že vnaprej osigurati uspeh splošne razorožitvene konference, pri kateri bi bilo sklenjeno uspešno znižanje oboroževanja na suhem, na morju in v zraku, za katero potrošijo vse države ogromne vsote.

Nova avstrijska vlada pred parlamentom

DUNAJ, 23. junija. Danes popoldne se bo nova avstrijska vlada predstavila narodnemu svetu. Zvezni kancelar dr. Buresch bo podal vladno izjavo, v kateri bo zlasti poudaril potrebo štednje radi upostavitve ravnotežja v državnem gospodarstvu. V skrajnem slučaju bo tudi izvedel znižanje uradniških plač.

Maniu se umaknil iz politike

BUKAREŠTA, 23. junija. Veliko senzacijo je izzvalo dejstvo, da je vodja narodne kmetijske stranke in bivši predsednik vlade Maniu odločil svoj poslanski mandat in vodstvo stranke. Nekateri trdijo, da se namerava popolnoma umakniti iz javnega življenja, drugi pa, da namerava podvzeti veliko akcijo, za katero pa noče napraviti odgovorne stranke.

prve so proslavili ob navzočnosti vlade, vojske in zastopnikov — fašistov.

Na enak način se je pričela snovati bolgarska »civilna« aviatika. Načeljujejo ji italijanski strokovnjaki in piloti, ki vodijo tudi prvo pilotsko šolo. Subven-

Španska vlada bo izvedla ločitev cerkve od države

MADRID, 23. junija. Vlada odločno zanika vesti, razširjene v inozemstvu, da je v Španiji veliko razburjenje proti novemu režimu. Povdarja, da so pač cerkveni krogi sovražno razpoloženi proti republikanski vladi, da pa o razburjenosti v širokih ljudskih masah ni govora. Vlada bo izvedla svojo namero glede ločitve cerkve od države in bo razdelila ogromna cerkvena in samostanska posestva.

SILNA EKSPLOZIJA V SOLUNU.

SOLUN, 23. junija. V nekem skladišču smodnika je pričelo goreti. Ogenj je zajel tudi 54 ton smodnika, ki je s strašnim pokom eksplodiral ter vrgel v zrak smodnišnico. Ubiti sta bili dve osebi. Policija domneva, da je bil ogenj podtaknjen.

Jugoslovenski večer v radlu Ljubljana.

Na predvečer narodnega praznika, Vidovega dne bo priredil ljubljanski radio jugoslovanski večer. Na sporedu so jugoslovanske pesmi, ki jih pojejo gdčnl. Štefka Korenčanova in gg. Mirko Jelac in Drago Žagar ob spremljevanju salonskega kvinteta. Drugi del tega večera zavzema solistični koncert Svetozarja Banovca, priljubljenega našega tenorista, ki se je pravkar vrnil iz Amerike. Večer bo zaključil s harmoniko gosp. Stanko.

cionira jo vlada. Tako vidimo tedaj, da so tudi v tem oziru pogodbe in prepovedi ničeve ali vsaj iluzorne. Premagane države se oborožujejo na moderen način, kakor zmagovite, razlika je le v formi.

Žalostne številke.

Eno najvažnejših vprašanj našega narodnega življenja je izseljevanje. Leto za letom že najmanj skozi celo stoletje zapušča naš svet svojo rodno grudo in odhaja v tujino s trebihom za kruhom, da tam iztroši svojo mladost in moč, in se pred smrtjo zopet povrača v domovino. Kdo je kdaj napotil te sile v one naše kraje, kjer je treba novih energij?

Vprašanje izseljevanja je baš dandanes posebno aktualno. Kriza se še vedno poostrejuje, brezposelnost raste, izseljevanje ne neha. Poglejmo:

Izseljeniški komisariat v Zagrebu je izdal nedavno sledečo statistiko: l. 1930 se je izselilo v evropske države iz Dravske banovine 6585, iz savske 4635, iz primorske 2945, iz drinske 277, iz zetske 618, iz dunavske 2976, iz vrbaske 1830, iz moravske 778, iz vardske 4121 in iz uprave Beograda 644 oseb, iz cele države 25.409. Največ v Francijo. Kako je izseljevanje v zadnjih letih naraščalo, kažejo številke: l. 1927 se je izselilo iz cele države v druge evropske države 6560, l. 1928 že 12.538, l. 1929 pa 19.425 oseb. V prekomorske dežele pa se je izselilo l. 1930 v celem iz države 13.560 oseb, nad dve tretjini kmetov. Dočim pa izseljevanje v evropske dežele stalno raste, pada izseljevanje v prekomorske dežele (l. 1927 še 21.976, l. 1928 že samo 20.789, l. 1929 samo 18.189). Razlog: omejitve priseljevanja v Zed. državah. Vkljub temu pa v celoti število izseljencev še stalno raste. Izseljencev je vedno več, povratnikov vedno manj. Največ se izseljujejo Hrvati.

Otvoritev bakarske železnice.

Na Vidovdan bo slovesno otvorjena novo zgrajena proga Bakar postaja—Bakar luka, ki bo velike važnosti za naš pomorski promet.

Potovanje jugoslovenskih gospodarskih krogov na mednarodno kolonialno razstavo v Pariz.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine priredi spoznamno z gospodarskimi organizacijami in s sodelovanjem turističnih društev od 5. do 18. julija 1931 potovanje v Pariz na mednarodno kolonialno razstavo. Ob tej priliki bodo predstavniki jugoslovenskega gospodarstva napravili tudi oficijelen obisk predstavnikom francoskega gospodarstva. Poleg delegatov trgovskih zbornic in drugih gospodarskih organizacij se smejo potovanja udeležiti v prvi vrsti podjetniki, a tudi vsak drugi, kdor želi s to skupino pogledati si Pariz in mednarodno kolonialno razstavo. Potovanje prične 5. julija t. l. Bivanje v Parizu bo trajalo celih 10 dni, tako, da bodo udeleženci poleg izložbe imeli priliko natančneje spoznati Pariz in okolice. Podrobnejše informacije glede potovanja daje interesentom pisarna Zbornice za TOI v Ljubljani. Prijave za potovanje sprejema Propagandistična sekcija zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, Beograd, Njegoševa ulica br. 5, najdalje do vključno 26. junija.

Pri razdraženih živcih, glavobolu, nespanju, utrujenosti, pobitosti, tesnobe, imamo v naravnih »Franz Josefovih« grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo. Sloviti zdravniki priznavajo, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno tudi pri ljudeh višje starosti. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in vseh specerijskih trgovinah.

Suknje dol!

ŽENSKI APEL MOŠKEMU SVETU ZA PASJE DNI.

Sicer se popolnoma zavedam, da je v javnosti dandanes mož gospodar si tuacije. On je tisti, ki snuje zakone, postavlja norme in — če hočete — ustvarja moralo... Žene ne smemo uspešno soodločevati v javnih vprašanjih.

Ne morem si pa kaj, da ne bi ob nastopu pasjih dni obnovila napada na tisto skrajno neapraktično, nezdružljivo in najbolj starokopitno moško modo, ki se kljub 40° C na soncu ne mara umakniti na korist danes v kulturnih deželah že splošno uvednim lahkim in higijeničnim športnim »dresom«, t. j. športna srajca in hlače z usnjatim pasom, bodisi dolge, bodisi kratke!

Deja sicer ni nova in je v Mariboru bila iznešena že pred leti. Na žalost pa so se le maloštevilni športno usmerjeni gospodje spoprijaznili z novo poletno modo.

Večina se trdno oklepa predpisov neke namišljene jeuneese dorée, ki hoče, da ima »dandy« ob vsaki priliki (brez izjeme) svojo brezhibno suk-njo s telovnikom trdno zapeto; srajca pa naj ima v smislu pravil bontona izključno trdi ovrtnik z dolgo svilenno kravato, roke naj bodo belo orokavičene tudi ob poletnih rendezvousih! Iz vsega torej sledi, da naj bo mož tudi še danes brezpogojno oblečen po starodavnih tradicijah, ko je še tudi ženska moda tavalala po srednjeveški temi...

Ako primerjamo danes obe modi, pademo v neprijetno disharmonijo. Tanke, prozorne in prosojne damske tkanine se z moško težko manufakturo ne dajo primerjati. Čeprav ženske rade hlastamo po novostih in je resnično negotovo, kakšna bo moda

druge sezone, vendar ostanemo žene za vedno na načelnem stališču, da spada v poletno sezono le lahka, tanka obleka in to ob vseh prilikah.

Tragika moške mode tiči v dejstvu, da se skoraj nikdar ne menjava in zato sto in sto onih značilnih pojavov: brezhibno, od vratu do nog zapete moške figure, ki komaj sopejo in brišejo neizčrpne potne srage s čela v ducaat robcev... Večkrat vsa Gospod-ska izžareva toplotne kalorije teh nesrečnih »dandyjev«, ki sicer poznajo eleganco bontona, ne pa povsem naravnih zakonov nove poletne mode!

Kako vse drugače pojmujejo »eleganco« drugod! »Komodnost nad vse!« je geslo, ki se na morju izraža v dejstvu, ki bi bilo pred desetletjem še absurd: ves dan v kopalnih oblekah! Saj se n. pr. na Rabu v visoki sezoni celo večerna promenada na molu odigrava v kopalnih oblekah in plaščih. Povsem neženirano uvedena novost, ki dovoljuje višek komodnosti! To si seveda pri nas lahko samo na Otoku privoščimo. V mestu in okolici pa je gospod »v srajci« že vsakdanji pojav.

Torej je tudi pri nas parola: »Suknje dol!« prejkoslej vredna upoštevanja, in morda bodo letos našim trdovratnim starim in mladim gospodom razumljive vse fiziološke in higijenične prednosti športne obleke brez suk-nje.

Me žene hočemo z gornjim apelom samo dokazati, da želimo vcepiti možem sigurnost in zavest, da niso osamljeni temveč da imajo ob svoji strani zveste družice, ki se bodo vse-kakor odločno zavzemale tudi za napredek možev. Zato: Suknje dol!

F e m.

Razgrnitev seznamov o pridobinskih davčnih zavezancih in davčnih osnovah.

Po določilih člena 116. zakona o neposrednih davkih se razglašajo, da bodo sezname o pridobinskih davčnih zavezancih in davčnih osnovah razgrnjeni na vpogled davčnim zavezancem na mestnem načelstvu (vložišče, soba št. 6), od 23. do vključno 30. junija 1931 med 8. in 12. uro. Obenem se davčni zavezanci z ozirom na odstavke 6, 7, 8, 9 čl. 116 omenjenega zakona opozarjajo na seje davčnega odbora, ki se bodo vršile pri davčni upravi v Mariboru od 3. do vključno 10. julija 1931 od 8. ure naprej. Na sejah se bo razpravljalo po vrstnem redu, ki je razviden v 4. razpredelku razgrnjenih seznamov.

Ni prav,

da na »Trgu svobode« naši ali še boljje nenašči šoferji govorijo samo nemški. Tujec in domačin dobi čuden utis o narodnih razmerah v našem mestu, če gre tam mimo avtomobilov in sliši tisto izživalno švabčarenje. Ali še res nimamo slovenskih šoferjev. Izvoščki so v tem oziru mnogo boljši. — Ni prav, da mnoge naše narodne dame tako rade nemško govorijo po mariborskih trgovinah. Trgovci jim morajo odgovarjati v nemščini, naše kmetice pa poslušajo, kako je v Mariboru vse ostalo pri starem. Ni prav to. Isto velja za govorjenje naših gospodinj in dekel na živilskem trgu. Zakaj se muči naše kmetice z nemščino?! — Ni prav, da oblasti mirno puščajo slikane napise, ki naravnost sramote naš jezik, kakor n. pr. na Koroški cesti 8: »Specijalist za spalnice, Sobe za Gospode in — Kmečkih sob(!) — Vhod na dvorišče!«

Studenška nedelja.

Velike množice je privabila domača tombola gasilcev v gozdu. Vršila se je nemoteno in so večino dobitkov dobili res najbolj potrebni. Na žalost je name-ravano veselico razgalil dež in studenški Lojzeti in Lojzke so praznovali svoj dan po gostilnah, ki so po »dobi vinotočev« zopet prišle na svoj račun.

Zdravljenje invalidov v toplicah.

Opozorjamo vojne invalide, ki imajo pravico do zdravljenja v toplicah, da bo invalidski dom v Dol. Toplicah odprt s 1. julijem t. l., zato naj se reflektanti takoj prijavijo, ker je treba uvrstiti posamezne skupine po razpoložljivem prostoru. Vse tozadavne informacije dobijo pri svojih krajevnih odborih združenja vojnih invalidov. Oblastni odbor v Ljubljani.

Tečaj za mizarstvo luženje v Konjicah.

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani naznanja, da se vrši za mizarje in mizarke pomočnike tečaj za luženje lesa v Konjicah v soboto in nedeljo 11. in 12. julija t. l. Dosedaj se je prijavilo 19 udeležencev, sprejme pa se jih še 10, ki se morejo prijaviti še ob pričetku tečaja 11. julija ob 8. uri zjutraj v delavnici mizarkega mojstra Franceta Založnika. Vsak udeleženec mora prinesiti s seboj deščice, brušene z vodo, v dimenzijah 10×12 cm in debeline 6 do 12 mm (masivne ali furnirane) in sicer 3 komade črešnjevca, 3 hrušovega, 5 bukovega, 5 jelševca, 8 orehovega, 10 javorovega, 10 smrekovega in 17 hrastovega lesa.

Kontrole tehtnic na trgu

je po mnenju konzumentov zelo potrebna. Nekateri prodajalci imajo na strani, kamor se deva kupljeno blago, cel sklad kartonov. Ko vržejo blago z vehemenco v skodelico, mora ta pasti... Takih manipulacij v izobilici povrtja pač ne rabimo. Prosimo tržno nadzorstvo, da posveti temu vprašanju vso pozornost. — Ob tej priliki moramo omeniti, da vrši tržno nadzorstvo zelo težko nalogo. V pogledu higijene pa zaznamuje po žilavi borbi z vsemi mogočimi in nemogočimi predsodki vidne in razveseljive uspehe.

Zagreški proces

proti morilec Tonija Schlegla, ki je trajal 37 dni, se bliža koncu. Govori državnega tožilca in številnih zagovornikov so bili včeraj zaključeni. Ob tej priliki je izjavil predsednik senata, da bo proglašena obsodba 30. junija ob 9. uri zjutraj.

Šola za letlično deco

bo začela v kratkem graditi beograjska občina. Šola bo v prosti naravi in obiskovala jo bo izključno deca, ki nagaiba k jetiki. Za enkrat bo v šoli prostora za 50 otrok

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Torek, 23. junija ob 20. uri »Koncert poljskega moškega zbora »Echo Krakowski«. Izven.

Sreda, 24. junija ob 20. uri »XYZ«, ab. A+C. Gostovanje članov zagrebške drame. Povišane dramske cene.

Četrtek, 25. junija ob 20. uri »XYZ«, ab. B+C. Gostovanje članov zagrebške drame. Povišane dramske cene. Zadnja predstava v sezoni.

Gostovanje članov zagrebškega Narodnega gledališča bo v sredo in četrtek. Vprizorila se bo »XYZ«, zelo zabavna in duhovita komedija umrlega nemškega pisatelja Klabunda, čigar »Krog s kredo« je mariborsko občinstvo lani sprejelo z največjimi simpatijami. Pri tej predstavi bodo sodelovali odlični umetniki Narodnega kazališča Božena Kraljeva, Dubravko Dujšin, Mato Grković in Josip Pukšec. Ker je zagrebška drama brezdvomno najboljša v Jugoslaviji, vlada za gostovanje veliko zanimanje.

Odhod dijakov v Martinščino.

Kaj naj nese vsak dijak s seboj? Dve rjuhi, malo blazinic, koc (da se pokrije v deževnem vremenu), ščetko za zob, kozarec (po možnosti iz aluminija, da se ne ubije), 1 par čevljev, telovadne hlače (kratke), nekaj perila in eno obleko. Pozabiti pa ne sme mila in obrisalce! Kdor zna igrati dobro kakšen instrument (gosli), naj ga tudi nese s seboj, ali se kirice (note) za klavir. Lahko vzame s seboj tudi kakšno knjigo za čitanje, šah ali slične igre. Vse to spravi v nahrbtnik. Odpeljemo se 30. t. m. ob 17.25! Vsak prinese s seboj denar za vožnjo sem in tja Din 64.— Zbiramo se v torek ob 17. na postaji!

Prva banovinska sadna razstava

bo meseca oktobra t. l. v Ptuj. Tako je sklenil že pred meseci zbor sadjarjev v Ptuj, občni zbor Sadjarskega društva pred dobrim mesecem v Mariboru je to potrdil. Ban g. dr. Marušič je prevzel pokroviteljstvo nad razstavo. Po ptujski razstavi se bodo sadjarji iz Dravske banovine udeležili državne sadne razstave v Čačku.

Drzen vlom v Krekovi ulici.

V Krekovi ulici št. 16 je vlomil s po-narejenim ključem v stanovanje vpokojenega višjega davčnega upravitelja Ot-marja Megliča zlikovec, ki se je mora preje že dobro seznaniti z razmerami v stanovanju. Mož je pričel s svojim zločinom poslom okoli dveh ponoči ter najprej temeljito pregledal veliko omaro v predsobi; od tu se je odpravil v jedilnico, kjer je prebrskal vse predal-ter si pripravil za plen večjo količino srebrnega jedilnega pribora. Končno je bil celo tako drzen, da se je odpravil v spalnico, kjer je vzel ročno torbico in iz nje pobral kakih 170 dinarjev ter ključ od pisalne mize v sprejemnici. S ključem je odprl pisalno mizo ter razne šatule, kjer je očitno iskal zlatnino. Bil pa je očitno malo nervozen, ker ni našel med papirjem tisočdinarskega bankovca. Ko se je odpravil proti izhodu, se je hotel najbrže prepričati, če stanovalci dovolj trdno spe. Odprl je vrata spalnice, kar pa je čula gospa Berta Megličeva ter naglo prižgala luč. Zbudila je moža in ga opozorila na vlomilca, ki je bil visok mladenič, v elegantni črni obleki, z belim ovrtnikom. Ko je vlomilec opazil, da je zasačen, je skočil skozi okno na dvorišče in od tam preko vrta na dvorišče moškega učiteljskega, kjer je izginil v temi. S seboj pa je odnesel novo modro moško obleko in gledališko kukalo, s katerim pa si ne bo dosti pomagal, ker manjka v njem ena leča.

Policijska kronika

beleži samo dve aretaciji, zaradi prekoraitve obrtnega reda in tajne prostitucije. Najemnica gostilne na Vodnikovem trgu št. 4, ga. Beranič Marija pa je prijavila, da ji je okoli 10. ure odnesel iz verande pred gostilno neki dolgoprstnež 100 dinarjev vrednen namizni prt.

Zopet gnojne vile...

Včeraj popoldne so pri treh ribnikih napadli trije fantje 24letnega posestnika kovega sina Ivana Ornika iz Počehove z gnojnimi vilami. Prizadali so mu na glavi take poškodbe, da so ga morali z reševalnim avtom prepeljati v bolnico. Zadeva bo končala pred sodiščem.

Mariborski in dnevi drobiž

Sprejem čeških Sokolov v Mariboru

Včeraj popoldne je sprejelo naše Sokolstvo in narodno občinstvo na prav prirčen in bratski način češke brate in sestre, ki so pohiteli s posebnim vlakom na pokrajinski sokolski zlet v Split. Pri sprejemu je bila posebno številno zastopana tudi češka kolonija, ki je delila med došle brate polne košare črešenj in steklenice mrzle radenske vode. Po burnem pozdravljanju je pozdravil okoli 500 oseb broječi sokolski transport br. dr. Pivko v imenu Sokola kraljevine Jugoslavije, ki vedno budno spremlja vse podvige severnih bratov ter se zaveda, da uživa njihovo polno razumevanje in naklonjenost pri svojem delu za narodni in fizični preporod jugoslovenskega naroda. V imenu čeških gostov mu je odgovoril načelnik ČOS, br. Agaton Heller, ki je podčrtal ljubezen, katero goji češko Sokolstvo do našega naroda in našega morja ter končno povabil naše Sokole, da se udeležijo v kar največjem številu prihodnjega vsesokolskega zleta v Pragi. Pri pozdravu so bili med drugimi navzoči sreski poglavar dr. Ipavec, magistratni ravnatelj Köchler, prvi državni tožilec dr. Hoinik, zastopnik okrožnega inspektorja dr. Poljanec, starosta mariborske sokolske župe dr. Kovačič, minister v pokoju dr. Kukovec in zastopnik Jugoslovenske-češkoslovaške lige dr. Reisman. Po polurnem postanku je odvozil posebni vlak proti jugu, kjer si bodo češki Sokoli ogledali Plitvička jezera in najlepše predele Dalmacije.

„Slovanska čitalnica“ v 71. leto

Pred par dnevi je imela »Slovanska čitalnica«, najstarejša mariborsko kulturno društvo, v Narodnem domu svoj letni občni zbor, s katerim stopa »Slovanska čitalnica«, pravna lastnica znane »Ljudske knjižnice«, v 71. leto svojega plodonosnega, kulturnega in nacionalnega dela v obmejnem Mariboru. »Slovanska čitalnica« je že pred večimi leti

omejila svoje delovanje na svojo »Ljudsko knjižnico«, ki je zaznamovala v letu 1930 krasen napredek: število izposojenih knjig je naraslo za celih 44 odstotkov. Po poročilih društvenih funkcionarjev je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik odvetnik dr. Avg. Reisman, podpredsednik višji ravnatelj moške kaznilnice Niko Vrabl, tajnik odvetniški kandidat Gojmir Jelenc, blagajnik zobozdravnik dr. Boris Kristan, gospodar zdravnik dr. Rudolf Kac, odborniki: profesor Viktor Gruntar, združno-obrtni nadzornik Ignac Založnik, šolski inšpektor v pok. dr. Leopold Poljanec, inž. Jože Rus; preglednika: svetnik Ivan Knop, in knjigovodja Lojze Doležal. Pri slučajnostih je bilo med drugim sklenjeno, da bo proslavila »Slovanska čitalnica« svoj znameniti 70letni jubilej, ki je tudi važen kulturni jubilej za Maribor in vse Slovence, zlasti obmejne, s posebno proslavo v jeseni. Obenem obhaja tudi čitalnična »Ljudska knjižnica« 25letnico svojega obstoja.

Minister v p. dr. Vekoslav Kukovec — častni član Obrtnega društva v Celju.

Kakor javlja celjska »Nova Doba«, je celjsko Obrtno društvo na svojem rednem občnem zboru 19. t. m. izvolilo min. v p. dr. V. Kukovca častnim članom za zasluge, ki si jih je stekel za društvo in zlasti za Obrtni dom v Celju. Diploma mu bo izročena dne 19. julija povodom slovesne otvoritve Obrtnega doma.

Novinarski klub.

Danes, v torek, ob 18.30 nujna seja v kavarni »Bristol«.

Smrtna kosa.

V Pobrežju je umrla 67letna zasebnica Bračko Marijana, rojena Ferk. Pogreb bo jutri iz mestne mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — V splošni bolnici pa je odšla med krilatce 4letna Ferlič Hedvika. Pogreb bo jutri iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče.

Poskusni radio-koncert v mestnem parku bo jutri v sredo 24. t. m. od 17.30 do 18.30. Vstopnine ni, za sedeže se bo pobirala malenkostna pristojbina po 1 Din.

Sladkor kot zdravilo

REZULTATI, DOSEŽENI Z INJEKCIJA MI SLADKORJA PRI EDEMIH, BOLEZNIH SRCA, JETER, LEDVIC ITD.

Sladkor igra v dietetični in medicinski terapiji zelo veliko vlogo. Njegova svojstva so pri prehrani in pri težjih boleznih precej znatna iz več razlogov: sladkor je lahko topljiv v vodi in v telesu se lahko resorbira in oksidira. V času izogrevanja v organizmu in pri njem strupenih vmesnih stopenj, in njega končni produkti presnavljanja, ogljikova kislina in voda ne obremenjujejo izločevalnih organov, posebno ne ledvic. On deluje tudi v tem smislu, da čuva beljakovine in masti. Posebno važen je pri redilnih kurah, ker tu ne pride v poštev samo njegova visoka hranilna vrednost, temveč je važno tudi to, da izvaja, ako ga uživamo na tešče, dražljaje na trebušno žlezo slinavko, ki proizvaja v večji množini insulin; na ta način je delovanje sladkorja slično delovanju insulinovih injekcij, ki se mnogo uporabljajo pri redilnih kurah. Namesto navadnega sladkorja iz sladkornega trsa ali sladkorne pese lahko uspešno uporabljamo grozdni sladkor, ki ni sladek kot navadni sladkor in ga lahko uživa človek v večjih količinah. Kot zdravilo se uporablja skoraj samo grozdni sladkor. Njegovo delovanje je najjačje, če ga v primerni koncentraciji raztopimo in injiciramo direktno v krvne žile, v vene. Te injekcije imajo različne učinke:

1. Jako koncentrirana raztopina sladkorja, ubrizgana v kri, lahko odvzame tkivu vodo, predvsem onemu, ki vsebuje abnormalne količine vode, ki je redelno. Najboljši uspehi se dosegajo pri pljučnih edemih. Voda, ki jo sladkor izvleče iz krvi, gre iz telesa skozi ledvice.

2. S strujo tekočine iz tkiva v krvne žile pridejo tudi razne druge snovi iz tkiva, predvsem ostanki presnavljanja, ki se nabirajo v tkivu.

3. Sladkor lahko spaja nase strupe. To so strupi, ki so prišli od zunaj, ali pa so

nastali v telesu kot produkti presnavljanja. Poizkusi na živalih in na ljudeh so pokazali, da je lahko mnoge strupe, dovedene od zunaj, lažje prenašati, ako injiciramo sladkor (narkoza, veronal, salvarzan itd.). Kar se pa tiče strupa, nastalega v organizmu samem potem presnavljanja ali razpadenja tkiva, predvsem razpadenja beljakovin, navedem kot primer končni stadij ledvičnih obolenj, uremijo. Injicirani sladkor odvzame tkivu strup, deloma ga veže in mu omogoča, da se potem ledvic izloči.

4. Zelo ozka je vez med sladkorjem in jetri. Poizkusi na živalih so na primer pokazali, da so n. pr. psi, ki so jim odstranili jetra, lahko živeli samo, ako so dobivali dovolj sladkorja. Opazovanja na ljudeh so pokazala, da se lahko pri boleznih jeter zmanjša normalna količina sladkorja in, da zelo povoljno upliva v teh slučajih dovajanje sladkorja. Pri nekaterih boleznih jeter se priporoča kombinirana terapija z insulinom in sladkorjem.

5. Sladkor deluje tudi na krvni obtok, enako na srce kakor tudi na tkivo. Dobri rezultati so doseženi pri obolenjih srčne mišice, pri nekaterih slučajih zvišanega krvnega tlaka itd.

Kakor je iz tega razvidno, je delovanje sladkorja na organizem zelo znatno. Na celo vrsto bolezni, kakor zastrupitve, infekcijske bolezni, bolezni srca, pljuč, ledvic in na presnavljanje deluje sladkor zelo povoljno in to, ako ga dovajamo skozi usta, kot klistir ali pa v obliki injekcij.

Podčrtati je treba sledeče: razen pri diabetikih, katerim povzroča vsako dovajanje sladkorja slabe posledice, lahko dajemo sladkor vsakemu, ki je bolan na navedenih boleznih. Morda sladkor v posameznih slučajih ne bo koristil, škodoval pa sigurno ne bo nikoli.

Pesna osa

V okolici Maribora, proti Razvanju, se je pojavila na krmni pesi bolezen, ki se je do sedaj v teh krajih ni pojavila. Zeleni list pese izumira in postaja bolj rumenkast. Cela površina, zasajena s pesjo, izgleda zelo žalostno. Ako stopimo na njivo in si ogledamo natančno listje pese, lahko takoj opazimo, da je listje razjedeno in sicer so škodljivci v listu samem. Vidi se natančno rovi, ki jih je naredil majhen belozelen črviček. Ta črviček je izlezel iz jajčec, ki jih je maja meseca vložila v list pesna osa (Pegomya hyoscyami). Ta škodljivec naredi vsako leto v Nemčiji na sladkorni in krmni pesi ogromno škode.

Ker se je letos prvič pojavil pri nas, si lahko razlagamo pojav tega škodljivca samo na ta način, da je nekdo od posestnikov naročil seme od pese iz Nemčije in da je s tem semenom vredno uvozil nevarnega škodljivca. Pesna osa se lahko v tem stadiju, to je, ko so njene ličinke v zelenem listu pese, uniči na ta način, da se pesa škropi z bakrenoraznovno galico. Ako se listje škropi s to tekočino, se ne sme pokladati živini. V Nemčiji se dobi to sredstvo pod imenom »Hercynia Neutral«.

Ako zapazimo škodljivca takoj spomladi, kadar še listi pese niso preveč poškodovani, se lahko branimo proti tem škodljivcem na ta način, da repo gnojimo s sečnino ali čilskim solitrom. Na 1

kat. jutro moramo potrositi 50—100 kg sečnine ali pa 200—300 kg čilskega solitra.

Ker je danes škoda od pesne ose že zelo velika in se je že največji del listov pese osušil, še lahko peso rešimo na sledeči način: na njivo, kjer je pesa poškodovana od tega škodljivca, potrosimo sloj slame in jo zažgemo. S tem uničimo jajčeca, črvičke in ličinke pesne ose. Osmodijo se tudi listi, kar pa pesi mnogo ne škoduje, ker poženejo kmalu na to novi listi. Drugi način je ta, da se listi pokesijo in odstranijo. Po prvem in drugem načinu pobiranja tega škodljivca moramo repo pognojiti s sečnino ali čilskim solitrom, nato okopati in obsuti. V jeseni se mora takoj, ko se repa odpelje z njive, njiva dobro pobirati in globoko preorati, da na ta način škodljivci pridejo globoko pod zemljo in jih s tem deloma uničimo. Inž. Teržan.

Za Dom Sokola kraljevine Jugoslavije so polagali in blagoslovili v nedeljo 21. t. m. temeljni kamen. Kralja je zastopal polkovnik Čeda Petrovič.

Mednarodni kongres žezničarjev-abstinentov

se je vršil te dni v Krakovu, Varšavi in Poznani. Sodelovalo je 130 delegatov iz Francije, Češkoslovaške, Rumunije, Švice, Danske, Norveške, Madžarske in Nizozemske.

Sokolstvo

Sokolska slavnost na Pobrežju

Sokolsko društvo Maribor II. na Pobrežju, staro komaj leto dni, je že v nedeljo 21. t. m. otvorilo svoje letno telovadišče, ki leži na najlepši točki Pobrežja, z javnim nastopom, t. j. z javnim obračunom enoletnega telovadnega in upravnega dela. Pred nastopom je starosta br. Vouk pozdravil zastopnike župe in sosednjih društev (Maribor-matica, Studenci in Tezno), nakar je prosvetar br. Klemenčič s kratko označitvo enoletnega dela otvoril telovadišče in ga izročil sokolski mladini v uporabo.

Nastop, ki ga je spremljala godba Drave in deloma klavir, je bil tehnično dobro pripravljen, le žal da radi vremena ni bil ves program izveden. Skoro predolg program, ki se je pa še brez potrebe zavlačeval in raztegoval, je otvorila ženska deca z vajami z balončki z ednim končnim efektom. Močna četa moške dece (78) je zaigrala v raznih skupinah prav živahno primerne igre, vendar je treba za tako močno skupino dece več vodnikov. Orodna telovadba vseh oddelkov je pokazala lepe uspehe. Treba pa je pri izbiri vaj polagati večjo pažnjo in to posebno pri mladem društvu na to, kako se izvajajo, in manj, kaj se izvaja. Praške vaje vseh oddelkov so bile izvedene skladno in točno, a večje skrbnosti je pričakovati od godbe. Skupine pa imajo na prostem uspeh le tedaj, če sodeluje masa; zato je skupna skupina uspela, medtem ko so se skupine posameznih oddelkov zgubile na prostoru. Ženska deca je s svojim kavalirskom-muzikantom izvedla srčkane »Perice«, ki pa bi bolj uspeli na akademiji. Najbolje izvedene, dobro pripravljene in pester so bile vaje grabljic (članice) in žanjic (ž. nar.), s katero točko se je moral žal program tudi zaključiti radi dežja, tako da je odpadla zaključna efektna skupina moškega naraščaja in tekma v odbojki.

Načelnik br. Kavčič in načelnica s. Primčeva sta lahko z uspehom svojega dela zadovoljna, kar pa žalobno ne more reči upravni odbor oz. br. blaginik, ker so ostale skoro neizrabljene velike zaloge zemeljskih dobrot. Obisk radi vremena slab, nekaj so tudi vzrok druge sokolske prireditve v okolici Maribora, vsekakor pa bi bilo pričakovati od domačinov večjega zanimanja za domač sokolski nastop. Vendar pa bo mlado, zdravo sokolsko gnezdo v kljub ignoriranja enega dela prebivalcev krčilo svojo začrtano pot, na kateri mu želimo še mnogo sličnih uspehov, kakor ga je pokazal zadnji nedeljo. Zdravo! L.

Zlet koroškega sokolskega okrožja

se je vršil v nedeljo, 21. t. m. v Slovenjgradu. Bil je lepa manifestacija sokolske misli gori na skrajni severni meji naši domovine in je pokazal krasno napredovanje Sokolstva v naših še vedno narodno ogroženih krajih. Prvi gostje, zlasti telovadci, telovadke in naraščaj so prispeli že z jutranjimi vlaki. Ob 11.30 se je vršila štafeta društev: Slovenjgradec, Vuzenica, Marenberg, Guštanj ter izven tekme Savezna šola iz Maribora. Najboljša je bila savezna šola, izmed društev pa Marenberg. Ob 14.30 se je razvila izpred meščanske šole lepa povorka, katere se je udeležilo 288 sok. pripadnikov. Povorka je šla po slavnostno okrašenih ulicah do novega Sokolskega doma, kjer je zbrano Sokolstvo in pri-

jatelje Sokolstva v imenu »Koroškega Sokolskega okrožja« in domačega društva pozdravil starosta br. dr. V. Železnikar. Z lepim in zanosnim govorom je pozdravil nato zbrano Sokolstvo in občinstvo slovenjgraško župan g. dr. A. Bratkovič, kot zastopnik Mariborske Sokolske župe pa br. župni načelnik Mačus. Ob 16. je pričel javen nastop, katerega posamezne točke so izzvale med občinstvom vihar navdušenja. Pri prostih vajah je sodelovalo 276 sok. pripadnikov. Posebne točke je izvajala Savezna šola, ki je nastopila z gimnastičnimi vajami in vajami z batonom ter društvo Vuzenica z vajami ženskega naraščaja. Na orodju sta nastopili 2 vzorni vrsti na drogu in na bradli. Druge vaje na orodju so morale radi dežja izostati. Telovadbi je prisostvovalo nad 500 gledalcev. Po telovadbi se je razvila v vseh prostorih Sokolskega doma prijetna domača zabava. Uspeh okrož. zleta je bil zlasti v moralnem oziru izredno lep. Pokazal je, da Sokol neprestano in z vedno večjim uspehom širi svoja krila nad našo severno granico in da se v njem zbira vse, kar čuti jugoslovensko, vse, kar hoče delati v prosopeh in dobrobit naše Jugoslavije. Zato pa Sokoli-graničarji naprej in vedno naprej!

Sport

Mednarodne rokoborbe

so končale včeraj s sledečim rezultatom: Srečanje med Tom Sayerom (Juž. Afrika) in Orszowskym (Poljska) je po 25 minutah končalo neodločeno. Ker Belič radi blesure še ni mogel nastopiti, sta tvorila drugi par Bognar (Madžarska) in Frank (Saksonska). Po docela izjednačeni borbi je v 73. minuti Bognar potisnil Saksonca na hrbet. — V konkurenco se je prijavil tudi nov atlet Manojlovič iz Beograda; ker je prispel tako pozno, se mora z vsemi ostalimi takoj boriti v odločilnih borbah. Danes je spored sledeč: 1. Manojlovič (Jugoslavija): Bognar (Madžarska); 2. Belič (Bolgarija): Frank (Saksonska), odločilno srečanje; 3. Čontas (Sedmograška): Tom Sayer (Južna Afrika), odločilni boj.

ISSK Maribor I: SK Železničar I.

V četrtek, dne 25. junija ob 18. se vrši na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu prijateljska nogometna tekma med okrožnim prvkom ISSK Mariborom in SK Železničarjem.

ISSK Maribor v Sušaku.

Dne 27. in 28. junija gostuje ISSK Maribor v Sušaku ter bo odigral z SK Orientom dve prijateljski tekmi.

Tekmovanje za svetovno prvenstvo v tenisu v Wimbledonu.

Včeraj je pričelo v Wimbledonu tekmovanje za svetovno prvenstvo v tenisu. Že prvi dan je prinesel veliko senzacijo. Svetovni prvak Cochet je bil premagan od Angleža Sharpe s 1:6, 3:6, 2:6 in tako izločen od nadaljnjega tekmovanja.

Znorel pri gledanju filma.

V Černovicah je sredi predvajanja znane filma »Na zapadu nič novega« med prizorom, ko jurišajo Francozi na nemške järke, nenadoma znorel neki mladenič. Ubogega fanta so prepeljali v umobolnico, kjer so ugotovili zdravnik, da je znorel pod vtisom tega prizora, ki je eden najstrašnejših v tem filmu.

Spominajte se CMD

lepotu•rodi•in•zdravlju•godí.

p a l m i n a

milo•krema za obraz•kolonjska voda•

M. Zevacovi

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

Vse to je pomenilo kvečjemu dobro uro zamude. Tako je premišljal Ignacij de Lojola, ko je stopal z največjo naglico proti dvorcu velikega profosa.

Široko je korakal po tesni in vijugasti ulici Sv. Antona, ki je bila takrat malo da ne zapuščena, zakaj ves narod je bil tekel gledat h Trahoarskemu križu, ne toliko zaradi obešenja — saj je bilo to v tačasem Parizu kaj navadna reč — pač pa zaradi tega, ker je bil obsojenec obče znana oseba. Lantné je veljal za enega izmed najstrašnejših rokovnjačev.

Ko pa je šel Lojola mimo neke nizke hiše z odprtimi vrati, je začutil nenadoma, kako so ga pograbile krepke roke.

Hotel je zakričati.

Toda zmanjkalo mu je časa.

Močno zvita rutica mu je zaprla usta.

Obenem je začutil menih, kako ga vlečejo skozi zaprta vrata. Izginil je s svojimi napadalci v notranjost hiše, vrata pa so se zaprla.

To se je zgodilo z bliskovito naglico.

Samo dva ali trije sosedje so opazili to drzno in nasilno ugrabljenje.

Toda slični dogodki niso bili tiste čase nič redkega.

Sleherni se je briga za svoje lastne reči: mešati se v tuje zadeve, pa je bilo jako neugodno in opasno podjetje.

In dasi je par ljudi prisostvovalo Lojolovemu ugrabljenju, vendar ni nihče niti mislil na to, da bi se začudil, razburil se, ali celo branil menih.

Kakor hitro so potegnili popa v hišo, so se zaprla vrata nemudoma. Lojola se je znašel v skoraj temnem prostoru. Rinili so ga proti stopnicam, ki so morale voditi v kako klet; tema je postajala vedno gostejša; pod stopnicami so porinili Lojola v klet; nje vrata, ki so se odprla za kratek hip, so se zaprla. Trenotek na to se je klet nenadoma napolnila z lučjo; nekdo je bil stopil v klet s plamenico v roki.

Lojola je zagledal pred seboj četvero ljudi.

Eden izmed njih mu je potegnil mašilo iz ust ter dejal:

»Kričati ni vredno, gospod, saj vas nihče ne sliši... Sicer vam pa nočemo storiti zlega.«

»Česa želite od mene?« je vprašal menih z mirnim glasom.

Trije izmed te trojice so bili Manfred, Kokarder in Fanfar.

Ko so odšli ponoči iz krvnikove hiše, so odšli v Dvor Čudežev.

Dvoje je bilo pridobljeno.

Prvič je vedel Manfred, kje je Lantné in h katerim vešalom ga popeljejo — torej tudi, po katerih ulicah pojde izpred. Pot do profosije h Trahoarskemu križu je vodila naravnost po ulici Sv. Antona tja do ulice Sen-Deni.

Vrhu tega je vedel Manfred, da se zakasni izvršitev smrtne obsodbe za par ur, morebiti do večera, kakor je bil obljubil krvnik. Dvomil pa ni o besedi tega moža, ki ga je bil videl tako ganjenega.

Pridobitev par ur pa je pomenila morebiti Lantnéjevo življenje.

Na Dvoru Čudežev se je trudila trojica na moč s tem, da bi pridobila pomočnikov za jutrišnje nasilno osvoboditev ubogega Lantnéja.

Toda Dvor Čudežev je bil poln žalosti.

Nad tristo mož je padlo ubitih in ranjenih na trgu Mober okrog Doletove grmade.

Ko se je zdanilo, je bila obljubljena pomoč jedva kakih dvanajst rokovnjačev, pa še to tako mlačno in s tolikimi pridržki, da se je odpravil Manfred ob šestih zjutraj samo v Fanfarjevem in Kokarderjevem spremstvu.

»Ali poznamo v ulici Sen-Deni ali v ulici Sv. Antona koga zanesljivega?« je vprašal.

»Blazinarja Didjeja v ulici Sv. Antona,« je odgovoril Fanfar.

»Pojdimo k Didjeju...«

Ta blazinar, ki je trgoval tudi z raznovrstno obleko, je prebival v ulici Sv. Antona v majhni hiši, ki je bila njegova last.

Imel je stike z nekaterimi rokovnjači in jim dal na razpolago svoje kleti — seveda proti odškodnini — kadar je bilo treba skrivati kako blago.

Ko je prišel Manfred s svojima tovarišema k Didjeju, mu je razložil naglo, kako in kaj.

»Moja hiša je vaša,« je rekel blazinar brez okolišev.

Manfredov načrt je bil tak, da bi presenetil oboroženo spremstvo z nenadnim napadom.

Dočim bi se on, Fanfar in Kokarder borili, naj bi Didje potegnil Lantnéja v hišo, kamor bi se zahtekli nazadnje vsi.

Beg je bil v tem slučaju lahka reč.

Za blazinarjevo hišo je bil vrt; trebalo je samo preplezati njegov zid, pa je bil človek v zavetju druge hiše.

Ta vrsta napada se je bila že večkrat posrečila Manfredu, ki je rešil tako par rokovnjačev pred vešali.

Povdarjati pa velja, da obešanje zločincev tiste čase ni bila tako redka stvar, da bi bilo treba poklicati na noge vso oboroženo silo, kvečjemu, kadar je šlo za važne osebe, kakor n. pr. Štefana Doleta, in so hoteli vplivati posebno živo na dušo množic.

Moža, ki je stopal pod vešala, je vodilo največ pet do šest biričev; sploh se je vršilo vse bolj po domače.

A tega načrta ni bilo mogoče izvesti.

Manfred, Fanfar in Kokarder so čakali v blazinarjevi trgovini in gledali iz svoje zasede, kdaj se pokaže Lantnéjev izpred.

Obešanje je bilo napovedano ob sedmi uri.

Toda nedvomno je moral kak dogodek, ki se ga niso nadejali, zakasnit vso reč, zakaj v kapelici Sv. Pavla je bila ura že osem, ko je kriknil Kokarder: »So že tu!«

Res! Bil je Lantnéjev izpred.

Manfred se je komaj premagal, da ni zaklel.

Okrog Lantnéja je stopalo nad trideset stražnikov.

Popolnoma nemogoče je bilo trojici naskočiti tako silo ob belem dnevu, posebno še spričo gledalcev, vseskozi sovražnih obsojencu.

Trojica je odšla od blazinarja in se napotila dalje, obenem z gosto tolpo ljudi, ki je sledila krvavemu spremstvu.

Tako so dospeli do Trahoarskega križa.

Tam jim je minil trenutek strašne resnobe.

Toda, ko so videli, kako se je porušil tram vešal, so spoznali, da drži krvnik dano besedo, in vrnil se jim je pogum.

Saj so imeli še ves dan časa, da ukrenejo kaj.

Manfred se je bil postavil v prvo vrsto množice, nadejajoč se, da ga bo zagledal Lantné, on pa da mu bo mogel dati kako bodrilno znamenje.

Ali je bil slučaj? Ali Lantné ni maral gledati ljudi, ki so ga obdajali. Oči prijateljev se niso srečale.

Manfred je prisostvoval razgovoru, ki se je vršil med krvnikom in Lojola, ne da bi ga bil slišal. Toda videl je, kako je menih izvlekel papir, pred katerim je krvnik spoštljivo sklonil glavo.

Videl je naposled, kako naglo je odhitel Lojola. Pomignil je Kokarderju in Fanfarju, naj mu sledita.

Pred hišo blazinarja Didjeja so skočili nanj in ga zavlekli noter.

Mračnega lica je motril Lojola trojico mož, ki je stala pred njim.

Nadejal se je, da je pal v roke predrznih uzmovičev, ki merijo njegovo mošnjo.

In povzel je: »Ali hočete denarja? ... Če, potem povejte vsoto.«

»In kako jo dobimo?« je vprašal Manfred.

Lojola se je nasmehnil.

Zdaj je bil prepričan, da ima opraviti z navadnimi grabežljivci.

»Dajte mi prinesiti, česar treba za pisanje; potem vam napišem takoj nakaznico na blagajno avguštinskega samostana,« je dejal. »Kakšna je vsota?«

Manfred je mignil Didjeju, ki je planil iz kleti.

»Tako izveste,« je rekel Lojola.

Čez par minut se je blazinar vrnil z majhno mizico; na mizico je postavil tintnik ter položil pero in list pergamenta.

»Pišite, gospod!« je rekel Manfred.

»Pripravljen sem,« je rekel Lojola. »Kakršna koli si bode vsota; upam seveda, da me ne boste zlorabljali.«

»Ne, ne; videli boste, da ne bo predrago!«

In Manfred je narekoval:

»Ukaz mojstru Leduju, zapriseženemu krvniku pariškemu...«

»Kaj pravite,« je vzkliknil menih in odložil pero.

»Gospod,« je dejal hladno Manfred. »nič komedije med nama, ki ni potrebna; vi sovražite smrtno Lantnéja, ki vas je ranil, ker je hotel rešiti nesrečnega Doleta, ker vam niso hile vseč njegove neodvisne šege — vam, človeku nasilne avtoritete!«

»Motite se, sinko dragi... jaz nisem človek nasilne avtoritete, kakor pravite vi...«

»Bežite no! Pogledajte me gospod... ali me ne poznate?«

»Ne poznam vas,« je dejal Lojola pozorno, gledaje Manfreda.

»Ali se ne spominjate, kako ste bili nekoč na obedu pri mojstru Rableju v Madonu, v družbi mesirja Kalvina in nekoga drugega...«

»Aha! Tisti drugi ste bili vi, mladi mož! Zdaj se vas spominjam.«

»To me zelo časti, gospod. Zdaj veste, da vas poznam dobro — predobro! In vem, kako neutrušena sovražstva gojite v svojem duhu! Vi ste niti napad na Dvor Čudežev, vi ste hoteli smrti Doletovo; vi tudi hočete, da pogine Lantné...«

»Bodi po vašem! In?«

»In? Zapišite brez odloka, kar vam narekuje!«

»Pa, če ne napišem?« je vprašal Lojola, tresoč se od gneva.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Glavnostne znake

za društva izdeluje ceneno Plankl, Tattenbachova ulica 16. 1814

Kopalne čepice

od Din 8.— naprej. Eksportna hiša »Luna«, Maribor, Aleksandrova cesta. 1719

Lepo 3sobno stanovanje

s kopalnico in ostalimi pritlikinami oddam s 1. julijem. Polzve se v upravi lista. 1781

Kupim takoj

kompletno spalnico in sploh razno pohištvo, obleke in čevlje. Plačam v gotovini. Pismene ponudbe na M. Makor, Studenci, Aleksandrova cesta 1. 1812

Nastavilamo

v vsakem kraju provizijske zastopnike, zavarovalne stroke. Ponudbe pod »Lep zaslužek« na upravo. 1753

Kovčke za potovanje

vsake velikosti in vrste, ročne torbice, aktovke, listnice, nogometne žoge, nahrbtnike, sportne pasove itd. v največji izbiri in po najnižji ceni dobite pri Ivanu Kravosu, Aleksandrova cesta 13. 1389

All že veste,

da pere »Triumf« Pavel Nedog ovratnike tako lepo, da izgledajo kot novi?

Učenca ali učenko

sprejme Foto-Eli, Maribor, Aleksandrova cesta 1. 1816

Krajevne zastopnike

sprejema domača zavarovalnica. Ponudbe pod »Dobra eksistenca« na upr. Večernika. 1797

Iščem natakario

z večletno prakso, zmožno vseh gostilničarskih del. Nastop službe takoj! Naslov v upravi Večernika. 1754

Šivilja

išče službo prodajalke v kakoršnikoli trgovini. Naslov pove uprava lista. 1760

zastopniki se sprejmejo

Poltovorni avto

v dobrem stanju prodam ali zamenjam za motorno kolo s prikolico ali brez. Naslov v upravi Večernika. 1817

Pozor!

Zaradi opustitve lokala v Aleksandrovi cesti 24 prodam po lastni ceni 80 parov čevljev. 1813

Sedaj kupite

Creppe de chin

Creppe satin

Creppe georgette

Creppe mongole

Creppe faille

Creppe Jeanette

Crenne Suede

Georgette Imprime

Marchsette

Foular, hemberg itd.

v najlepših modernih barvah in desentih najceneje pri

L. ORNIKU, MARIBOR

Koroška cesta 9.

Plačilne olajšave!